

Oferta edukacyjna

2025/2026

Oferta edukacyjna

Oferta edukacyjna

Oddziałowego Biura Edukacji
Narodowej IPN w Szczecinie

Instytut Pamięci Narodowej – KŚZpNP
Oddział w Szczecinie

Spis treści

Opracowanie merytoryczne

Marcin Łatacz

Współpraca

Maciej Frycz

Jarosław Jagiełowicz

Franciszek Majewski

Paulina Matuszewska

Jarosław Palicki

Rafał Semołoniak

Jakub Wojewoda

Redakcja i korekta

Ewa Pankanin

Projekt graficzny i skład

Maciej Frycz

© Instytut Pamięci Narodowej – KŚZpNP

Oddział w Szczecinie

Wstęp 7

OBEN IPN w Szczecinie

Szkolenia i warsztaty dla nauczycieli 11

Warsztaty dla uczniów 17

Spacery edukacyjne 41

Konkursy i turnieje 51

Przystanek Historia 59

Wystawy 65

Delegatura IPN w Koszalinie

Warsztaty dla uczniów 73

Spacery edukacyjne 97

Delegatura IPN w Gorzowie Wielkopolskim

Warsztaty dla uczniów 107

Spacery edukacyjne 113

Wstęp

Historia Polski w XX w. to opowieść o walce o niepodległość, odbudowie państwowości po 123 latach niewoli, dramatycznych losach społeczeństwa w czasie dwóch wojen światowych, okresie komunizmu oraz trudnej, ale zwycięskiej drodze do demokracji. Z myślą o uczniach i nauczycielach historii przygotowaliśmy ofertę edukacyjną, która w przystępny sposób przybliży najważniejsze wydarzenia, postacie i przemiany tego burzliwego okresu.

Nasza propozycja obejmuje warsztaty, wykłady, pokazy filmów i zajęcia z grami edukacyjnymi. Warsztaty oparte są na pracy ze źródłami, materiałami filmowymi i interaktywnymi narzędziami edukacyjnymi. Dla nauczycieli oferujemy wsparcie dydaktyczne oraz gotowe materiały do wykorzystania na lekcjach.

Naszym celem jest nie tylko pogłębienie wiedzy na temat historii naszego państwa, ale również rozwijanie świadomości i refleksji obywatelskiej oraz umiejętności krytycznej analizy przeszłości. Zapraszamy do wspólnej podróży przez najnowsze dzieje Polski z historią, która kształtuje naszą tożsamość.

Krzysztof Męciński
Dyrektor Oddziału IPN w Szczecinie

Jak uczyć o historii II wojny światowej?

Warsztaty skierowane są do nauczycieli przedmiotów humanistycznych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Ich podstawę stanowią dwa wydawnictwa: edukacyjna gra historyczna „Polskie Państwo Podziemne” i materiał edukacyjny „Mój rówieśnik. Losy obywateli polskich w latach II wojny światowej”, opracowane przez pracowników Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej Instytutu Pamięci Narodowej w Szczecinie. W trakcie spotkania uczestnicy zapoznają się z tymi publikacjami pod okiem autorów, będą więc mieli okazję do przedyskutowania ich przydatności jako narzędzi edukacji historycznej i popularyzacji treści historycznych. Wszyscy uczestnicy otrzymają pakiet materiałów edukacyjnych oraz zaświadczenie o ukończeniu szkolenia.

Koordynator

Maciej Frycz

Telefon

91 312 94 14

E-mail

maciej.frycz@ipn.gov.pl

Dyskryminacja mniejszości w dwóch totalitaryzmach

Podczas zajęć dla nauczycieli zostaną zaprezentowane grupy mniejszości narodowych, religijnych i społecznych: Żydów, Romów, homoseksualistów i świadków Jehowy, które zarówno podczas okupacji niemieckiej, jak i rządów komunistycznych regularnie dyskryminowano, co w wielu przypadkach prowadziło do eksterminacji. W pierwszej części zajęć omówimy traktowanie tych grup na podstawie winkli używanych w niemieckich obozach koncentracyjnych do oznaczania więźniów. W drugiej natomiast skupimy się na czasach PRL i poruszymy następujące zagadnienia: antysemickie zajścia w marcu 1968 r., nakaz stałego zamieszkania dla Romów, akcja „Hiacynt” oraz delegalizacja związku wyznaniowego świadków Jehowy.

Koordynator

Paulina Matuszewska

Telefon

91 312 94 33

E-mail

paulina.matuszewska@ipn.gov.pl

Barwy i symbole narodowe

Symbolami narodowymi Rzeczypospolitej Polskiej są: godło – Orzeł Biały, barwy biało-czerwone oraz hymn – *Mazurek Dąbrowskiego*. Od kiedy mamy takie symbole narodowe? Dlaczego takie barwy? Czy zawsze mieliśmy takie same symbole? Na te i inne pytania poznają odpowiedzi uczestnicy naszych warsztatów.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 1–4)

Koordynator

Sebastian Kaniewski

Telefon

91 312 94 15

E-mail

sebastian.kaniewski@ipn.gov.pl

Armia Polska we Francji – Błękitna Armia

W toku zajęć uczestnicy poznają genezę i proces organizacji we Francji podczas I wojny światowej polskich sił zbrojnych, które finalnie doprowadziły do sformowania Błękitnej Armii dowodzonej przez gen. Józefa Hallera. Armia Hallera była najnowocześniejszym i najlepiej wyposażonym związkiem taktycznym, wchodzącym w skład Wojska Polskiego, który odegrał istotną rolę w wojnie polsko-sowieckiej 1920 r. w dobie walk o Niepodległość.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)

Koordynator

Maciej Frycz

Telefon

91 312 94 14

E-mail

maciej.frycz@ipn.gov.pl

Polscy wynalazcy, odkrywcy i pionierzy nauki

Warsztaty mają na celu poznanie przez dzieci i młodzież najważniejszych Polaków, odkrywców, wynalazców oraz pionierów nauk matematyczno-przyrodniczych i techniki. Ich wynalazki niejednokrotnie przyczyniły się do światowego rozwoju nauk przyrodniczych i technicznych.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 4–8)

Koordynator
Sebastian Kaniewski

Telefon
91 312 94 15

E-mail
sebastian.kaniewski@ipn.gov.pl

Polscy olimpijczycy – bohaterowie sportu i polskiej historii

W 2024 r. minęło 100 lat od debiutu polskich zawodników na igrzyskach olimpijskich. W Polsce międzywojennej sport odgrywał wyjątkową rolę. Służąc profesjonalnej rywalizacji zawodników, był również narzędziem pracy wychowawczej i formacyjnej. Sportowcy-patrioci II Rzeczypospolitej to bohaterowie zmagania na stadionach, a jednocześnie ludzie włączający się w dzieło odbudowy, wzmacniania, obrony i promocji państwa polskiego. Osoby aktywne w życiu naukowym, społecznym, gospodarczym i artystycznym, a wraz z wybuchem II wojny światowej uczestnicy walki zbrojnej i pracy konspiracyjnej. Ideę olimpizmu i 100 lat uczestnictwa polskich sportowców na igrzyskach olimpijskich będą mogli prześledzić uczestnicy naszych warsztatów.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 4–8)

Koordynator
Sebastian Kaniewski

Telefon
91 312 94 15

E-mail
sebastian.kaniewski@ipn.gov.pl

Od marki polskiej do złotego

Jednym z aksjomatów suwerenności państwa jest własna waluta narodowa. Doskonale rozumiały to władze polskie po odzyskaniu niepodległości, dlatego dążyły do unifikacji systemu walutowego. Był to wyraz integracji gospodarczej i politycznej kraju po 123 latach zaborów. W trakcie zajęć uczestnicy będą mogli poznać burzliwe początki wprowadzania polskiej waluty oraz jej wpływu na rozwój gospodarczy II Rzeczypospolitej. Na zajęciach będą używane m.in. oryginalne środki płatnicze z tamtej epoki. Każdy uczestnik będzie mógł lepiej poznać i zrozumieć ideę posiadania własnej waluty.

Grupa wiekowa
szkoły
ponadpodstawowe

Koordynator
Marcin Łatacz

Telefon
91 312 94 08

E-mail
marcin.latacz@ipn.gov.pl

Bohaterowie Polski Podziemnej

Warsztaty mają przybliżyć uczestnikom fenomen organizacyjny Polskiego Państwa Podziemnego. Podczas prowadzonych zajęć uczniowie zapoznają się z edukacyjną grą historyczną „Polskie Państwo Podziemne”, dzięki której poprzez staranną selekcję i dobór bohaterów konspiracji niepodległościowej (postaci tak znanych jak Witold Pilecki czy Aleksander Kamiński, ale również mniej rozpoznawalnych jak Władysław Sieroszewski czy Helena Jamonttówna) poznają skalę i obszary działalności Polski podziemnej w czasie okupacji.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Maciej Frycz

Telefon

91 312 94 14

E-mail

maciej.frycz@ipn.gov.pl

Sztuka ulicy Polski Podziemnej

Sztuka komunikacji wizualnej polskiej konspiracji rozwijała się w formie skondensowanej i satyrycznej, np. poprzez malowanie na murach stolicy rysunków i napisów wymierzonych w okupanta. Zajmowali się tym członkowie Organizacji Małego Sabotażu „Wawer”, organizacji skupiającej harcerzy, których celem było uświadomienie ludności cywilnej o istnieniu i działalności konspiracji niepodległościowej. W trakcie warsztatów uczestnicy zapoznają się z wybranymi bohaterami i symbolami związanymi z czasem okupacji oraz samodzielnie przygotowują własny rysunek.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Maciej Frycz

Telefon

91 312 94 14

E-mail

maciej.frycz@ipn.gov.pl

Mój rówieśnik

W toku zajęć uczestnicy poznają losy polskich obywateli w czasie wojny z perspektywy tytułowych „rówieśników”. Na podstawie materiałów źródłowych, takich jak: tabele statystyczne, mapy, opinie szkolne, pamiętniki, prasa wojenna czy korespondencja osobista, uczniowie zaznajomią się również z warunkami życia w czasie okupacji oraz podejmą próbę rekonstrukcji życiorysu wybranego przez siebie „rówieśnika” w latach okupacji.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Maciej Frycz

Telefon

91 312 94 14

E-mail

maciej.frycz@ipn.gov.pl

Polacy na frontach II wojny światowej

W trakcie warsztatów zostanie przybliżony polski wysiłek zbrojny w latach II wojny światowej. Uczestnicy zapoznają się z najważniejszymi dowódcami polskich formacji wojskowych, wydarzeniami i działaniami zbrojnymi, w których to polscy żołnierze odegrali znaczącą rolę w ostatecznym triumfie państw sprzymierzonych nad III Rzeszą.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Maciej Frycz

Telefon

91 312 94 14

E-mail

maciej.frycz@ipn.gov.pl

„Bitwa o Rzym”. Bitwa o Monte Cassino 1944

Warsztaty mają przybliżyć uczestnikom sytuację geopolityczną i konteksty międzynarodowe, które wpłynęły na proces organizacji Polskich Sił Zbrojnych na terytorium Związku Sowieckiego podczas II wojny światowej. Uczestnicy zajęć zapoznają się również z działaniami bojowymi prowadzonymi przez 2 Korpus Polski pod dowództwem gen. Władysława Andersa w toku kampanii włoskiej 1944 r. ze szczególnym uwzględnieniem zmagień o strategiczny w niemieckim systemie obronnym (tzw. Linii Gustawa) masyw górski Monte Cassino i znajdujący się na nim klasztor benedyktyński.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Maciej Frycz

Telefon

91 312 94 14

E-mail

maciej.frycz@ipn.gov.pl

III: Alarm dla Warszawy!

Dwudziestolecie międzywojenne to okres, w którym przykładano szczególną wagę do rozwoju polskich sił lotniczych. Powstało wiele ambitnych projektów maszyn rodzimej produkcji. To właśnie na polskich myśliwcach nasi lotnicy dzielnie bronili nieba nad Warszawą we wrześniu 1939 r. przeciwko przeważającym siłom Luftwaffe, zadając im znaczne straty. Później, dzięki zdobytemu doświadczeniu i świetnemu wyszkoleniu, okazali się jednymi z najlepszych pilotów myśliwskich w bitwie o Anglię. Uczniowie będą mogli wcielić się w obrońców stolicy, grając w grę planszową „III: Alarm dla Warszawy!” i na własnej skórze przeżyć emocje bitwy lotniczej. Wielu przyszłych pasjonatów zainteresowało się głębiej historią, zaczynając właśnie od gier. Pokazują one młodemu pokoleniu, że historia może być naprawdę ciekawa!

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 5–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Franciszek Majewski

Telefon

91 312 94 29

E-mail

franciszek.majewski@ipn.gov.pl

ORP „Orzeł”

Polska Marynarka Wojenna, choć nigdy nie należała do największych, miała duże ambicje i wielki hart ducha. Przed II wojną światową zainwestowano nie tylko w zwykłe okręty, ale również w nowoczesne okręty podwodne, a jednym z nich był ORP „Orzeł”. Historia jego załogi jest niezwykła i pełna niesamowitych wydarzeń: ucieczka z internowania w Tallinie, wielokrotne uniknięcie o włos bomb Kriegsmarine i wreszcie brawurowe przedarcie się przez cieśniny duńskie (i to bez map!). Gra planszowa „ORP Orzeł” dokładnie odwzorowuje wszelkie przeciwności, z jakimi musiała się zmagać jego załoga. By uciec na Morze Północne, trzeba będzie zmylić przeciwnika co do swojego kursu, w odpowiedniej chwili zerwać kontakt z innymi statkami i schować się przed baczynym okiem samolotów niemieckich patrolujących Bałtyk.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 5–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Franciszek Majewski

Telefon

91 312 94 29

E-mail

franciszek.majewski@ipn.gov.pl

Od plakatu do zagłady

Zbrodnie popełnione przez Niemcy podczas II wojny światowej nie byłyby możliwe bez poparcia społeczeństwa dla władz. Kluczową rolę w maszynie terroru III Rzeszy odgrywała rządowa propaganda. Jej mechanizmy z lat 1933–1945 poznają uczniowie w pierwszej części zajęć, a w drugiej starają się „odwrócić” propagandową narrację, tworząc grafiki – manifesty antydystryminacyjne.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordinator

Paulina Matuszewska

Telefon

91 312 94 33

E-mail

paulina.matuszewska@ipn.gov.pl

Ravensbrück

Okolo 40 tys. Polek deportowano w czasie II wojny światowej do niemieckiego obozu koncentracyjnego Ravensbrück. W warunkach codziennego terroru kobiety starały się zachować resztki człowieczeństwa. Po wprowadzeniu do tematyki obozowej zajęcia skupią się na sylwetkach kobiet, które swoją postawą budowały wspólnotę i solidarność więźniarek. Uczniowie i uczennice poznają także metody kontaktowania się więźniarek ze światem zewnętrznym. Zajęcia podsumuje dyskusja dotycząca kondycji ludzkiej i woli przetrwania w warunkach ekstremalnych.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordinator

Paulina Matuszewska

Telefon

91 312 94 33

E-mail

paulina.matuszewska@ipn.gov.pl

Niepokonani 20-40-80

Warsztaty, podczas których uczestnicy odkrywają tajemniczą postać lub postacie związane z historią Polski. Pierwsza część warsztatów ma formę gry „Cluebox”. To interaktywne puzzle – wymagają od graczy logicznego myślenia i współpracy, aby je otworzyć i rozwiązać zawarte w nich zagadki. Łamigłówka w formie mini escape roomów oferuje mobilne doświadczenie. Natomiast w części drugiej uczestnicy starają się przedstawić bohatera, którego losy mogli śledzić w trakcie wykonywania zadań.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Jakub Wojewoda

Telefon

91 312 94 13

E-mail

jakub.wojewoda@ipn.gov.pl

Czarna seria polskiego dokumentu

Obrazy filmowe „czarnej serii polskiego dokumentu” zostały stworzone w krótkim okresie rozluźnienia zakazów komunistycznej cenzury. Filmy dokumentalne powstałe w okresie popaździernikowej odwilży można potraktować jako źródło historyczne do nakreślenia obrazu społecznych problemów i patologii lat 1956–1958. Udział w warsztatach pozwoli uczestnikom przyjrzeć się problemom dręczącym społeczeństwo polskie w okresie stalinizmu.

Grupa wiekowa
szkoły
ponadpodstawowe

Koordynator

Jakub Wojewoda

Telefon

91 312 94 13

E-mail

jakub.wojewoda@ipn.gov.pl

Przystanek 13 grudnia

Ogłoszenie stanu wojennego 13 grudnia 1981 r. było w okresie PRL ważnym wydarzeniem, które przez cały czas żywo przewija się w pamięci zbiorowej. By zrozumieć mechanizmy, na podstawie których funkcjonowało społeczeństwo w czasie stanu wojennego, uczniowie wysłuchają prelekcji, a w drugiej części zajęć zapoznają się z materiałami edukacyjnymi nawiązującymi do schyłku PRL, m.in. „tabu”, „time-line” i historycznego „story cubes”.

Grupa wiekowa
szkoły
ponadpodstawowe

Koordynator

Jakub Wojewoda

Telefon

91 312 94 13

E-mail

jakub.wojewoda@ipn.gov.pl

Drugi i trzeci obieg wydawniczy PRL

Lata osiemdziesiąte to dynamiczny okres rozwoju II i III obiegu wydawniczego, który był niezależny od władz PRL i wszechobecnej cenzury. W trakcie warsztatów uczestnicy będą mogli poznać historię wydawnictw bezdebitowych oraz tajniki pracy podziemnej drukarni. W części praktycznej warsztatów uczestnicy poznają proste techniki powielania treści przy użyciu „ramki wrocławskiej”, sitodruku czy linorytu.

Grupa wiekowa
szkoły
ponadpodstawowe

Koordynator

Jakub Wojewoda

Telefon

91 312 94 13

E-mail

jakub.wojewoda@ipn.gov.pl

Uwaga!

Rozmowa kontrolowana!

O tajnych służbach państw totalitarnych mówi się, że były „tarczą i mieczem” partii rządzącej. Działania Urzędu Bezpieczeństwa, a później Służby Bezpieczeństwa miały utrwalić i zabezpieczyć ciągłość władzy komunistycznej poprzez nadzór życia społecznego, politycznego, gospodarczego, kulturalnego, religijnego czy naukowego. Agenci, podsłuchy, punkty obserwacyjne, donosy, raporty – wszystko to wpisywało się w codzienne działania służb stojących na straży „bezpieczeństwa” państwa komunistycznego. Jak wyglądało życie w PRL, gdy w 1953 r. było około 100 tys. cywilnych tajnych współpracowników i blisko 321 tys. funkcjonariuszy Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego. O „bezpieczeństwie” Polaków w PRL oraz życiu na podsłuchu dowiedzą się uczestnicy tych warsztatów.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordinator

Sebastian Kaniewski

Telefon

91 312 94 15

E-mail

sebastian.kaniewski@ipn.gov.pl

Lato z IPN

Przedsięwzięcie skierowane jest do uczestników letnich obozów harcerskich, odbywających się nad Morzem Bałtyckim – na terenie Pomorza Zachodniego. Poprzez gry i materiały edukacyjne oraz kino plenerowe chcemy przybliżyć młodym ludziom losy Polaków w trakcie II wojny światowej oraz czyn zbrojny oręża polskiego. Zajęcia będą realizowane w lipcu i sierpniu 2026 r. w miejscowościach nadmorskich. Zajęcia są bezpłatne.

Koordinator

Jakub Wojewoda

Telefon

91 312 94 13

E-mail

jakub.wojewoda@ipn.gov.pl

Śladami Szczecińskiej Polonii

To spacer po Szczecinie śladami przedwojennej Polonii. Ślady pozostawione w przestrzeni miejskiej, miejsca działalności oraz upamiętnienia. Zwarte środowisko polonijne w Szczecinie zaczęło się kształtować na przełomie XIX i XX w. W 1890 r. powstała pierwsza polska organizacja w Szczecinie – Towarzystwo Robotników Polsko-Katolickich. Głównym ośrodkiem integrującym Polaków była powstała w 1890 r. katolicka parafia św. Jana Chrzciciela. Po I wojnie światowej w mieście mieszkało około 2 tys. Polaków, z czego blisko 100 należało do Związku Polaków w Niemczech. Ważną rolę w życiu społecznym Polonii odgrywał szczeciński Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej. Działalnością kulturalną zajmowało się Towarzystwo Śpiewacze im. Chopina, regularnie organizujące koncerty i przedstawienia teatralne. Dzięki staraniom działacza ZPwN Maksymiliana Golisza w 1934 r. założono pierwszą w Szczecinie polską drużynę harcerską „Gryf”. W 1931 r. powstał Dom Polski oraz szkoła.

Grupa wiekowa

szkoły podstawowe
(klasy 7–8)

i ponadpodstawowe

Koordinator

Jakub Wojewoda

Telefon

91 312 94 13

E-mail

jakub.wojewoda@ipn.gov.pl

Szlakiem pomników polskiej pamięci

Uczestnicy zapoznają się z historią szczególnych miejsc pamięci o znaczeniu regionalnym i ogólnokrajowym znajdujących się na Cmentarzu Centralnym w Szczecinie, takich jak: pomnik Pamięci Sybiraków, Krzyż Katyński, pomnik W hołdzie bohaterom września 1939, pomnik Armii Krajowej, pomnik Ofiar Nacjonalistów Ukraińskich w latach 1939–1947 i inne. Ponadto odwiedzą miejsca pochówku osób zasłużonych dla Polski, regionu i miasta.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Marcin Łatacz

Telefon

91 312 94 08

E-mail

marcin.latacz@ipn.gov.pl

Kultura na gruzach – jak Stettin stał się Szczecinem?

Szczecin jako jedyne miasto w Polsce został objęty zorganizowaną akcją osadnictwa literatów. Za przybycie i osiedlenie się w Szczecinie obiecywano dom i pracę. Już 7 lipca, czyli dwa dni po oficjalnym przejęciu miasta przez polską administrację, otwarto pierwszą Bibliotekę Miejską. W 1945 r. powstawały kina, organizowano koncerty i wystawy. Wydawnictwa miały już swoje siedziby. Podczas spaceru odwiedzimy miejsca znaczące dla „budowy” polskiej kultury Szczecina na gruzach dawnego niemieckiego Stettina.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Sebastian Kaniewski

Telefon

91 312 94 15

E-mail

sebastian.kaniewski@ipn.gov.pl

Kaszubska 28

W czasie komunizmu w Polsce na terenie dzisiejszego Aresztu Śledczego w Szczecinie więziono członków organizacji niepodległościowych, żołnierzy podziemia, działaczy Solidarności oraz wszystkich tych, którzy sprzeciwili się władzy ludowej. W okresie stalinizmu w murach zamordowano 21 osób z motywów politycznych. Dziś istnieje tam izba upamiętniająca tamte tragiczne wydarzenia. Podczas spaceru uczestnicy będą mogli poznać historię komunistycznego wymiaru sprawiedliwości, zwiedzić Areszt Śledczy w Szczecinie, w tym historyczną celę śmierci, oraz poznać specyfikę pracy dzisiejszej służby więziennej.

Grupa wiekowa
szkoły
ponadpodstawowe

Spacery organizowane są raz na kwartał po wcześniejszym uzgodnieniu terminu.

Koordynator

Marcin Łatacz

Telefon

91 312 94 08

E-mail

marcin.latacz@ipn.gov.pl

Szczecin–Budapeszt 1956

Pod koniec października 1956 r. nagłośniono radiowe wezwanie Węgierskiego Czerwonego Krzyża proszącego o dostarczenie krwi dla ofiar budapeszteńskich wydarzeń. W Szczecinie – pod hasłem: „Polak–Węgier dwa bratanki” – „Kurier Szczeciński” oraz „Głos Szczeciński” rozpoczęły zbiórkę darów. Zbierano pieniądze, leki, środki opatrunkowe i trwałą żywność. Główny transport ze Szczecina wyruszył trzema ciężarówkami 17 grudnia wieczorem sprzed siedziby Komitetu Pomocy Węgrom przy al. Wojska Polskiego. Kilka dni przed wysłaniem głównego transportu 10 grudnia w Szczecinie zdemolowano konsulat sowiecki. Wśród haseł podnoszonych w tłumie pojawiały się okrzyki antysowieckie i solidaryzujące się z narodem węgierskim. Uczestnicy spaceru będą mogli poznać miejsca związane z niesieniem pomocy ofiarom węgierskiej rewolucji oraz kulisy nocnych zamieszek 10 grudnia 1956 r. w Szczecinie.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Sebastian Kaniewski

Telefon

91 312 94 15

E-mail

sebastian.kaniewski@ipn.gov.pl

Śladami Grudnia '70

W PRL pod koniec lat sześćdziesiątych narastał kryzys społeczny, polityczny i ekonomiczny. Chcąc ratować sytuację, władze zdecydowały się 13 grudnia 1970 r. podnieść ceny obejmujące głównie podstawowe artykuły spożywcze. W efekcie sprzeciwiono się podwyżkom już 14 grudnia 1970 r. Pierwsi zastrajkowali robotnicy Stoczni im. Lenina w Gdańsku. W kolejnych dniach dołączali robotnicy z innych zakładów i miast. W Szczecinie strajki rozpoczęły się następnego dnia od rana. Protest zaogniał się i rozszerzał na całą aglomerację. O godz. 15.30 słychać było pierwsze strzały. Spacer odbędzie się szlakiem szczecińskich protestów oraz ofiar, które zginęły, sprzeciwiając się władzom komunistycznym.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Sebastian Kaniewski

Telefon

91 312 94 15

E-mail

sebastian.kaniewski@ipn.gov.pl

Silni Polską!

Konkurs „Silni Polską!” to ogólnopolska inicjatywa edukacyjna skierowana do młodzieży, której celem jest rozbudzenie pasji do najnowszej historii Polski oraz budowanie dumy z narodowego dziedzictwa. Projekt IPN to nie tylko przekazywanie solidnej porcji wiedzy, ale również inspiracja do głębszego zrozumienia i odkrywania własnych korzeni. Uczniowie z całego kraju będą mieli okazję poznać kluczowe wydarzenia i postacie z historii, a także zaangażować się w działania na rzecz popularyzacji zdobytej wiedzy w lokalnych społecznościach. W konkursie zmierzą się dziesięcioosobowe zespoły dzieci i młodzieży w wieku 13-19 lat. Każda grupa będzie miała Lidera, gotowego do inspirującej pracy z uczniami. W trzyetapowej rywalizacji na uczestników konkursu czeka seria warsztatów z edukatorami z Oddziałowych Biur Edukacji Narodowej IPN, terenowe lekcje historii prowadzone przez Liderów oraz organizacja własnych wydarzeń historycznych, które mają na celu zainteresowanie lokalnej społeczności!

Koordynator

Paulina Matuszewska

Telefon

91 312 94 33

E-mail

paulina.matuszewska@ipn.gov.pl

historia działanie
pasja nauka
przygoda zabawa
przyjaźń współpraca
rozwój wyzwania

Ogólnopolski Konkurs Edukacyjny

 **Silni
Polską!**

silnipolska.pl

W kręgu poezji lagrowej więźniarek KL Ravensbrück

Konkurs jest hołdem dla ofiar zamordowanych w niemieckim obozie koncentracyjnym KL Ravensbrück oraz ocalałych byłych więźniarek tego obozu. Zadaniem uczestników będzie przygotowanie recytacji wybranego utworu poetyckiego oraz fragmentu prozatorskich wspomnień więźniarek KL Ravensbrück. Konkurs jest realizowany w ramach ogólnopolskiego projektu „O tym nie można zapomnieć... – Spotkania z osobami, które przeszły piekło obozów i deportacji podczas II wojny światowej”.

Grupa wiekowa
szkoły
ponadpodstawowe

Koordynator

Jakub Wojewoda

Telefon

91 312 94 13

E-mail

jakub.wojewoda@ipn.gov.pl

Turniej Debat Historycznych

Cykliczny projekt prowadzony metodą debaty oksfordzkiej. Zwycięzcy turniejów regionalnych biorą udział w finałowym Turnieju Debat Historycznych w Warszawie. Debaty poszerzają wiedzę z historii Polski XX w., a także ćwiczą umiejętności rozpatrywania zagadnień z różnych perspektyw, budowania spójnej i logicznej argumentacji, wystąpień publicznych i wielu innych. W ramach projektu odbywają się warsztaty dla zgłoszonych uczniów.

Grupa wiekowa
szkoły
ponadpodstawowe

Koordynator

Jakub Wojewoda

Telefon

91 312 94 13

E-mail

jakub.wojewoda@ipn.gov.pl

Liga Planszówek IPN

To ogólnopolski turniej dla miłośników gier planszowych (w wieku 10–20 lat) i okazja do zmierzenia się z innymi pasjonatami, aby najlepsi mogli powalczyć o medale podczas finałowych rozgrywek. Podczas ligi zostaną rozegrane turnieje następujących gier wydanych przez Instytut Pamięci Narodowej: „Znaj Znak”, „Miś Wojtek”, „Bitwa Warszawska”, „ORP Orzeł” i „Gwiaździsta Eskadra” (303, 111 i 7). W Szczecinie i Koszalinie odbędą się kwalifikacje regionalne, na które zapraszamy już teraz! Zapisy i szczegółowe informacje na stronie: ligaplanszowek.ipn.gov.pl.

Koordynator

Franciszek Majewski

Telefon

91 312 94 29

E-mail

franciszek.majewski@ipn.gov.pl

Pokazy filmowe

Zapraszamy serdecznie do udziału w pokazach filmów dokumentalnych, których tematyka oscyluje wokół historii porzobrowej naszego kraju. Każdy nasz pokaz rozpoczynamy spotkaniem z autorem lub prelekcją z historykiem IPN. Natomiast po emisji filmu zapraszamy do wspólnej dyskusji. Spotkania organizowane są raz w miesiącu. Dokładny termin emisji filmu wraz z tytułem publikujemy na naszych mediach społecznościowych facebook.com/IPN.Szczecin i stronie internetowej oddziału szczecin.ipn.gov.pl.

Koordinator

Jakub Wojewoda

Telefon

91 312 94 13

E-mail

jakub.wojewoda@ipn.gov.pl

Klub Historycznych Gier Planszowych

Jeżeli lubisz historyczne gry planszowe, to nasz klub jest miejscem dla Ciebie. W trakcie naszych spotkań wspólnie gramy w gry z serii „Gwiazdista Eskadra”, „ORP Orzeł”, „Niepodległa”, „Cichociemni” i wiele innych tytułów. Spotykamy się dwa razy w miesiącu, a terminy naszych spotkań publikujemy na [facebooku](#) Oddziału IPN w Szczecinie. Możesz również skontaktować się z koordynatorem projektu.

Koordynator

Franciszek Majewski

Telefon

91 312 94 29

E-mail

franciszek.majewski@ipn.gov.pl

Zapraszamy szkoły do korzystania z bogatej oferty ekspozycyjnej Instytutu Pamięci Narodowej. Oferta adresowana jest do szkół, stowarzyszeń, instytucji kultury oraz muzeów. Nasze wystawy w przystępny i atrakcyjny sposób opowiadają o ważnych wątkach polskiej historii XIX i XX w. nie tylko w ujęciu lokalnym, ale też ogólnopolskim. Przeznaczone są zarówno do ekspozycji plenerowej, jak i wewnętrznej. Listę proponowanych tematów przedstawiamy poniżej. Wypożyczenie jest bezpłatne. Ponadto na stronie edukacja.ipn.gov.pl znajdują się tzw. wystawy elementarne do samodzielnego pobrania i wydruku.

Plenerowe

„Bitwa o Monte Cassino 1944”
„Admirał Józef Unrug. Dowódca i wychowawca”
„Jesteśmy Polakami. Związek Polaków w Niemczech”
„Gospodarka III Rzeszy”
„Powstanie Grudniowe 1970 roku”
„Samarytanie z Markowej. Ulmowie – Polacy zamordowani przez Niemców za pomoc Żydom”
„Ojcowie Niepodległości”
„Dekalog księdza Jerzego Popiełuszki”
„Podeptana godność. Pobór do wojska jako ukryta forma internowania 1982–1983”
„1982. Bitwa o Wolność”
„Pokolenie Baczyńskiego”
„Pakt zbrodniarzy”
„Żołnierze Wyklęci. Podziemie niepodległościowe 1944–1963”

„Łukasz Ciepliński”
„Wołyń 1943. Wołają z grobów, których nie ma”
„Wrzesień 1939. Polska wobec niemieckiej i sowieckiej agresji”
„Świat zgłodzony w Katyniu”
„Tu rodziła się Solidarność”
„Tu rodziła się Solidarność Rolników”
„Tu rodziła się Opozycja”

Wewnętrzne

„Polski gen wolności. 150 lat walk o niepodległość 1768–1918”
„Polskie symbole narodowe”
„Śmierć za człowieczeństwo. Rodzina Ulmów”
„Zagłada europejskich Żydów”
„Korpus Ochrony Pogranicza 1924–1939”
„Na granicy czuwa Straż. Straż Graniczna 1928–1939”
„Policja Państwowa 1919–1939”
„Anna Walentynowicz”
„Roman Dmowski”
„Janusz Korczak”
„Zofia Kossak”
„Wincenty Witos”
„Ignacy Paderewski”
„Stan wojenny 1981–1983”
„Powstanie Warszawskie 1944. Bitwa o Polskę”
„KL Ravensbrück. Obóz koncentracyjny dla kobiet 1939–1945”
„Wojsko Polskie i jego tradycje 1918–1939”
„Rotmistrz Witold Pilecki 1901–1948”
„Żołnierze Wyklęci. Podziemie niepodległościowe 1944–1963”
„Niemieckie obozy zagłady”
„FKL Ravensbrück. Obóz koncentracyjny dla kobiet 1939–1945”
„Powstanie Warszawskie 1944. Bitwa o Polskę”
„Stan wojenny 1981–1983”
„Bunt robotników. Grudzień '70 – luty '71”
„Polskie Państwo Podziemne”

„Wołyń 1943. Wołają z grobów, których nie ma”
„Papierowa rewolucja. Prasa bezdebitowa w PRL”
„Polacy ratujący Żydów”
„Cichociemni”
„Zbrodnia Katyńska”
„Powstanie Wielkopolskie 1918–1919”
„Burza we Lwowie”
„Śmierć za człowieczeństwo. Rodzina Ulmów”
„39–45”
„Ks. Popiełuszko”
„Maria Curie-Skłodowska”
„Pielgrzym Niepodległości. Ksiądz Witold Andrzejewski
(1940–2015)”
„Bitwa o Monte Cassino 1944”

Delegatura IPN
w Koszalinie

„Kto ty jesteś – Polak mały”

Poprzez zabawę mały człowiek poznaje świat. Jako Polak powinien też poznać historię własnego narodu i jego symboli. Historia Hymnu, symbolika Godła i Flagi to wiedza, którą znać powinno już najmłodsze pokolenie Polaków. Nauka przez zabawę, czyli połączenie czynności manualnych typu kolorowanie, wycinanie, układanie puzzli z narracją historyczną pozwoli łatwiej przyswoić i zapamiętać dziecku poznaną wiedzę.

Grupa wiekowa
przedszkola
i szkoły podstawowe
(klasy 1–3)

Koordynator

Jarosław Jagiełowicz

Telefon

94 314 13 41

E-mail

jaroslaw.jagielowicz@ipn.gov.pl

Symbole narodowe Polaków

Patriotyzm i tożsamość narodowa. Znajomość symboli narodowych i szacunek dla nich to obowiązek każdego Polaka. Geneza polskich symboli narodowych i ich znaczenie dla Polaków w różnych momentach historii.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 4–8)

Koordynator

Jarosław Jagiełowicz

Telefon

94 314 13 41

E-mail

jaroslaw.jagielowicz@ipn.gov.pl

Ojcowie Niepodległości i ich wizje przyszłej Polski

Rok 1918. I wojna światowa dobiega końca. Dotychczasowi zaborcy ponoszą klęskę. Po 123 latach niewoli odradza się niepodległa Polska. Grupa ludzi, mimo różnic w poglądach politycznych i wizjach przyszłości Polski, jednoczy siły, aby odzyskać wolność. Co ich różniło? Jak odnaleźli drogę prowadzącą do odzyskania niepodległości? Jak udało im się osiągnąć cel? Na te pytania postaramy się odpowiedzieć, przedstawiając sylwetki Ojców Niepodległości.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 4–8)
i ponadpodstawowe

Koordinator

Jarosław Jagiełowicz

Telefon

94 314 13 41

E-mail

jaroslaw.jagielowicz@ipn.gov.pl

W „białym piekle”. Deportacja Polaków w latach 1940–1941

Po klęsce Sowieców w wojnie 1920 r. pokój nie nastąpił między dwoma narodami. Pakt Ribbentrop–Mołotow otworzył nowy rozdział w tym konflikcie. Po agresji ZSRS na Polskę 17 września 1939 r. rozpoczęła się eliminacja przez Sowieców polskich elit, które tworzyły siłę i tożsamość narodu. Temu miały służyć deportacje do „białego piekła”, jak zwykło się nazywać Syberię i inne miejsca zesłań. Jaki był mechanizm eksterminacji? Co chcieli osiągnąć Sowieci? Jak to wpłynęło na naród polski? Na te pytania postaramy się odpowiedzieć.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordinator

Rafał Semołoniuk

Telefon

94 314 13 41

E-mail

rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Polacy w bitwie o Wielką Brytanię

II wojna światowa. Ostatnim państwem, które na starym kontynencie stawia opór hitlerowskiemu Niemcom, jest Wielka Brytania. W armii tego kraju służyło wielu Polaków, którzy ewakuowali się po klęsce wrześniowej. „Nigdy tak wielu nie zawdzięczało tak wiele tak nielicznym”. Polacy, nie mogąc bić się we własnym kraju, walczyli wszędzie tam, gdzie można było zadać cios okupantowi ukochanej ojczyzny. Znaczenie udziału Polaków w walkach na innych frontach II wojny światowej. Czy mimo przelanej krwi po wojnie byliśmy zwycięzcami?

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 4–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Jarosław Jagiełowicz

Telefon

94 314 13 41

E-mail

jaroslaw.jagielowicz@ipn.gov.pl

Zbrodnia katyńska

Po 17 września 1939 r. wielu polskich oficerów, leśników, policjantów znalazło się w sowieckiej niewoli. Stalin i kierownictwo państwa uznali ich za element niebezpieczny dla państwa sowieckiego, skazując polskich jeńców na śmierć. Przez dziesięciolecia prawda o zbrodni katyńskiej była ukrywana. Związek Sowiecki oskarżył o jej dokonanie hitlerowskie Niemcy. Dopiero upadek komunizmu i rozpad ZSRS otworzył na krótki czas archiwa, pokazując całą prawdę o tej zbrodni. Temat ten ukazuje faktyczny obraz tych wydarzeń i oddaje szacunek zamordowanym skrycie przez Sowietów polskim bohaterom.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Rafał Semołoniuk

Telefon

94 314 13 41

E-mail

rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Tadeusz Pietrzykowski „Teddy” 1917–1991

II wojna światowa to czas, kiedy wielu Polaków toczyło heroiczną walkę z wrogiem. Wśród nich jest zapomniany bohater, który walcząc na ringu, ratował ludzkie życie. Czy walczyć można tylko z bronią? Przykład człowieka, który nie załamał się w sytuacji bez wyjścia. Przybliżamy postać „Teddy’ego” – polskiego pięściarza, trenera, nauczyciela wychowania fizycznego, żołnierza Wojska Polskiego, jednego z pierwszych więźniów niemieckiego obozu koncentracyjnego Auschwitz. Po wojnie świadek w procesie Rudolfa Höbba.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Rafał Semołoniak

Telefon
94 314 13 41

E-mail
rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Poznaj znak Polski Walczącej

II wojna światowa. Polskie Państwo Podziemne toczy nierówną walkę z okupantem. Potrzebny jest symbol, znak jednoczący wszystkich i zagrzewający do dalszego oporu. Tak powstaje Kotwica. Przedstawiamy mało znaną historię powstania znaku Polski Walczącej. Gdzie dziś możemy zobaczyć ten symbol walki i męstwa? Jakie miał on znaczenie dla Polaków w czasie II wojny światowej? „Kamienie na szaniec” pod znakiem Polski Walczącej. Jak możemy rozumieć to zdanie?

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 4–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Rafał Semołoniak

Telefon
94 314 13 41

E-mail
rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Polskie Państwo Podziemne

Wrzesień 1939. Powstaje pierwsza organizacja konspiracyjna rozpoczynająca walkę z okupantami. Z czasem zmienia ulegają struktury wojskowe, pojawia się władza cywilna, sądownictwo, oświata. Tak kształtuje się Polskie Państwo Podziemne – ewenement na skalę światową. Przedstawiamy proces tworzenia i funkcjonowania struktur aparatu podziemnego państwa polskiego podczas okupacji. Ewolucja armii podziemnej od założonej już we wrześniu 1939 r. Służby Zwycięstwu Polski do Armii Krajowej.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Rafał Semołoniak

Telefon
94 314 13 41

E-mail
rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Powstanie w getcie warszawskim

II wojna światowa przyniosła cierpienie i śmierć milionom istnień ludzkich. Jest to także czas, w którym ludzie znajdowali się często w sytuacji bez wyjścia, gdzie każda decyzja mogła prowadzić do śmierci. III Rzesza pod przywództwem Adolfa Hitlera uruchomiła olbrzymi mechanizm zagłady ludności żydowskiej, tworząc getta i obozy zagłady. Mimo walki skazanej na niepowodzenie walczący w powstaniu w getcie warszawskim Żydzi postanowili zginąć z podniesioną głową, pokazując światu, że można odejść z godnością. Dzięki ich walce wydarzenia te przeszły do historii.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Rafał Semołoniak

Telefon
94 314 13 41

E-mail
rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Przebraże 1943. Polska samoobrona na Wołyniu

Kresy Wschodnie II Rzeczypospolitej to miejsce, gdzie przez lata mieszkające tam narody żyły w spokoju i harmonii. Jak doszło do tego, że sąsiad dla sąsiada stał się śmiertelnym wrogiem. Zbrodnia wołyńska to jedna z najtragiczniejszych historii okresu II wojny światowej. Opowieść o tym, jak zwykli ludzie mogą zapomnieć o podstawowych wartościach i stać się wrogami. Jak w obliczu śmierci tworzą się więzi, powstaje silna struktura, która mimo przewagi wroga i niesprzyjających okoliczności historii odnosi sukces.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Rafał Semołoniak

Telefon

94 314 13 41

E-mail

rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Sylwetki niezłomnych

Rok 1945 to formalnie koniec II wojny światowej. Czy tak się faktycznie jednak stało? Dziś wiemy, że Polska zamieniła okupację niemiecką na jeszcze gorszą, sowiecką, choć oficjalnie armia sowiecka była naszym wyzwolicielem. Grupa żołnierzy walczących z hitlerowcami postanawia nie składać broni i bić się o wolną Polskę. Historia miała zapomnieć o tych bohaterach, którzy mimo zakończenia II wojny światowej nie pogodzili się z jej rozstrzygnięciem wobec Polski. Czy było to działanie bezsensowne, w sytuacji gdy stanął przeciwko nim cały aparat komunistycznego, zniewolonego państwa? Dziś przywracamy pamięć o żołnierzach niezłomnych.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Rafał Semołoniak

Telefon

94 314 13 41

E-mail

rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Franciszkanie w Koszalinie

Konferencje Wielkiej Trójki wpłynęły na ukształtowanie powojennego świata. Polska zmieniła swoje granice, zyskując tereny należące wcześniej do Niemiec. Wraz ze zmianą granic po 1945 r. w Koszalinie pojawiają się pierwsi polscy osadnicy. Razem z nimi przybywają także duchowni niosący posługę duszpasterską w tak trudnych czasach, pomagający budować polską tożsamość tych ziem. Przedstawiamy historię pierwszych Franciszkanów, którzy pojawiają się w Koszalinie w 1945 r. Jakie trudności napotkali? Jak wyglądał Koszalin tuż po zakończeniu wojny?

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 6–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Rafał Semołoniak

Telefon

94 314 13 41

E-mail

rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Bunt Młodych. Nielegalne organizacje młodzieżowe na Pomorzu Zachodnim 1945–1956

Po zakończeniu II wojny światowej Polskę opanowała fala stalinizacji. Młodzi wychowani w duchu patriotyzmu, jaki przyświecał budowaniu II Rzeczypospolitej, musieli stawić czoła brutalnej rzeczywistości komunistycznej Polski lat czterdziestych i pięćdziesiątych. Niektórzy nie chcieli się poddać tej ponurej rzeczywistości. Przedstawiamy historie młodych ludzi, nastolatków, którzy widząc, jak zmienia się Polska, postanowili działać: malowali hasła na murach, tworzyli ulotki, uczyli się pierwszej pomocy. Powstały też organizacje zbrojne, próbujące wpłynąć na rzeczywistość lat pięćdziesiątych w Polsce.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Rafał Semołoniak

Telefon

94 314 13 41

E-mail

rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Ryszard Kukliński

Był jednym z najważniejszych oficerów Sztabu Generalnego Wojska Polskiego. Znał tajemnice Układu Warszawskiego, plan wprowadzenia w Polsce stanu wojennego. Co skłoniło go do przekazania tych informacji stronie amerykańskiej? Jakie pobudki nim kierowały? Historia człowieka, który był na szczycie kariery w wojsku w czasach PRL i zrozumiał, że tak naprawdę służy nie Polsce, a ZSRS. Podjął walkę, aby Polska choć trochę wyrwała się spod jarzma komunizmu.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Rafał Semołoniak

Telefon
94 314 13 41

E-mail
rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Stan wojenny. Czas apokalipsy

Polska, będąc zniewolona przez Związek Sowiecki, była krajem, gdzie nie wyobrażano sobie, aby mogły istnieć wolne związki zawodowe. Kiedy na przełomie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych powiało nadzieją na wolność i suwerenność, komunistyczne elity podjęły działania, aby zatrzymać ten „wiatr” wolności. Czas, w którym w imię idei Polak staje przeciwko Polakowi. Czas, w którym władza komunistyczna wysyła wojsko na ulice, gdzie Polak strzela do Polaka.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Rafał Semołoniak

Telefon
94 314 13 41

E-mail
rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Przerwane marzenia. Janek Stawisiński 1960–1982

W 1980 r. rodzi się w Polsce Solidarność. Ruch ten stanowił śmiertelne zagrożenie dla władzy komunistów w kraju. Po odsunięciu Edwarda Gierka całą władzę dźwizy w rękę generał Wojciech Jaruzelski, który postanawia rozprawić się brutalnie z Solidarnością. Stan wojenny to czas w dziejach Polski, kiedy na przeciwko siebie stają żołnierz i robotnik. Zajęcia te przybliżają postać skromnego chłopaka z Koszalina, który chcąc pomóc rodzinie, wyjeżdża do pracy na Śląsk. Tam w imię wolności i solidarności płaci cenę najwyższą za dążenie Polaków do suwerenności. Poności śmierć podczas pacyfikacji kopalni Wujek.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Rafał Semołoniak

Telefon
94 314 13 41

E-mail
rafal.semolonik@ipn.gov.pl

„Zło dobrem zwyciężaj”. Ks. Jerzy Popiełuszko

Dla komunistycznej władzy słowa stanowiły często większe zagrożenie niż karabin. Zniewolony naród szukał oparcia w Kościele katolickim. „Zło dobrem zwyciężaj”. W tym wypowiedzianym przez ks. Jerzego Popiełuszkę zdaniu władze komunistyczne dostrzegały śmiertelne niebezpieczeństwo dla ustroju państwa. Doprowadziły do zbrodni, która nie zabiła, a wzmocniła dążenie Polaków do wolności. Przedstawiamy losy kapłana, który mimo zagrożenia pozostał wierny nauce Kościoła i niósł ludziom nadzieję w czasach, gdy Polska była pogrążona w mrokach komunizmu.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Rafał Semołoniak

Telefon
94 314 13 41

E-mail
rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Czarnobyl i propaganda. Konsekwencje katastrofy czarnobylskiej w Polsce

Choć wypadek w Elektrowni Atomowej w Czarnobylu wydarzył się w nocy z 25 na 26 kwietnia 1986 r., w Polsce dowiedzieliśmy się o nim oficjalnie dopiero 29 kwietnia. Jak doszło do jednej z największych katastrof przemysłowych XX w. i jak zareagowały władze PRL na to wydarzenie. Temat fascynuje i rozpala wyobraźnię nawet czterdzieści lat po katastrofie. Powstają gry, książki i filmy. Jak to miejsce wygląda współcześnie i czy kiedyś powróci tam normalne życie?

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 6–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Jarosław Jagiełowicz

Telefon
94 314 13 41

E-mail
jaroslaw.jagielowicz@ipn.gov.pl

Sen o atomowej potędze

Odkrycia pierwiastków promieniotwórczych przez polską noblistkę Marię Skłodowską-Curie, tajne kopalnie uranu czy ambitny program budowy sieci elektrowni jądrowych. Okres rządów Edwarda Gierka to rozwój Polski w wielu dziedzinach. Jedną z nich był też polski program atomowy, który zakładał budowę wielu elektrowni jądrowych w naszym kraju. Mimo wielkich planów rozpoczęto budowę zaledwie jednej siłowni w Żarnowcu, jednak przełom polityczny w latach dziewięćdziesiątych położył kres tej inwestycji. To także tajemnicza historia programu budowy polskiej bomby atomowej, przerwanej z powodu śmierci generała Sylwestera Kaliskiego, który zginął w wypadku samochodowym niedaleko Koszalina.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Jarosław Jagiełowicz

Telefon
94 314 13 41

E-mail
jaroslaw.jagielowicz@ipn.gov.pl

Tajna baza Armii Sowieckiej w Podborsku

Jeden z największych sekretów militarnych czasów PRL. Program Wisła i tajne obiekty o kryptonimie 3000. Magazyn taktycznej broni jądrowej 3001 w Podborsku to jedyne tak zachowane miejsce w Polsce, gdzie czas zatrzymał się w 1991 r. Dzięki temu możemy odkryć mroczne sekrety z przeszłości, które mogły zniszczyć świat.

Grupa wiekowa

szkoły podstawowe

(klasy 7–8)

i ponadpodstawowe

Koordynator

Jarosław Jagiełowicz

Telefon

94 314 13 41

E-mail

jaroslaw.jagielowicz@ipn.gov.pl

Atomowa zagłada

Organizujemy spacer po Muzeum Zimnej Wojny w Podborsku. Po zakończeniu II wojny światowej w 1945 r. Polska znalazła się pod kontrolą ZSRS, którego wojska stacjonowały w naszym kraju aż do początku lat dziewięćdziesiątych XX w. O istnieniu w Polsce magazynów z bronią jądrową wiedziało tylko kilka osób w Wojsku Polskim. Lekcja muzealna w Obiekcie 3001 w Podborsku przenosi nas w czasy, kiedy świat stał na krawędzi wojny atomowej, a celem każdej ze stron było szybkie i całkowite zniszczenie przeciwnika. Jest to zachowany w stopniu prawie idealnym autentyczny obiekt wojskowy, w którym możemy poczuć atmosferę okresu zimnej wojny, poznać historię tego miejsca i kulisy stacjonowania armii sowieckiej w Polsce.

Koordynator

Rafał Semołoniak

Telefon

94 314 13 41

E-mail

rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Jedności 5

W Koszalinie przy ul. Jedności 5 znajduje się budynek, którego dawna historia jest mało znana młodemu pokoleniu mieszkańców. W latach trzydziestych XX w. ulokowano w nim siedzibę tajnej policji III Rzeszy Gestapo. W 1945 r., po nastaniu władzy komunistycznej, w budynku zorganizowano siedzibę Wojewódzkiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Publicznego. W jego piwnicach znajdują się cele więzienne dla aresztantów z zachowanymi na ścianach inskrypcjami wykonanymi przez osadzonych. Miejsce to jest niemym świadkiem wielu zbrodniczych działań UB.

Koordynator

Rafał Semołoniak

Telefon

94 314 13 41

E-mail

rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Szlakiem koszalińskich pomników wielkich Polaków

Poruszając się codziennie w przestrzeni naszych miejscowości, zazwyczaj nie zwracamy uwagi na mijane budynki czy pomniki. Tymczasem warto się na chwilę zatrzymać, przeczytać treść tablicy, zastanowić nad tym, dlaczego powstał dany pomnik, tablica czy popiersie. Kim była ta osoba? Jakie wydarzenia zostały upamiętnione w ten sposób? Pomocny w odpowiedzi na te pytania może być spacer organizowany przez OBEN Delegatura IPN w Koszalinie, podczas którego edukatorzy opowiedzą o wielu zapomnianych dziś faktach, wydarzeniach związanych z osobami, o których pamięć została wykuta w kamieniu lub odlana w brązie.

Koordynator

Rafał Semołoniak

Telefon

94 314 13 41

E-mail

rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Przystanek Historia

To miejsce na mapie kulturalno-edukacyjnej miasta, w którym prezentujemy wystawy oraz organizujemy warsztaty i wykłady poświęcone najnowszej historii Polski. Dzięki nowoczesnym środkom audiowizualnym i systemom wystawienniczym obcowanie z historią nabiera nowego kształtu. Prezentowane są również eksponaty i wystawy, które nie są znane szerszej publiczności.

Informację o organizowanych wydarzeniach publikujemy na naszych mediach społecznościowych lub zachęcamy do kontaktu z koordynatorem.

Koordynator

Jarosław Jagiełowicz

Telefon

94 314 13 41

E-mail

jaroslaw.jagielowicz@ipn.gov.pl

Delegatura IPN
w Gorzowie Wielkopolskim

Szyfry, szyfranci – wojna

Zajęcia dedykowane polskim szyfrantom i naukowcom, których zasługi oddane Polsce w czasie wojny polsko-bolszewickiej, a następnie aliantom podczas II wojny światowej były bezcenne. Złamanie szyfrów przeciwnika pozwoliło uzyskać przewagę strategiczną i ochronić życie własnych żołnierzy w czasie wojny. Pokaż, że talent, pracowitość, wiedza i pomysłowość na wojnie są nie mniej ważne niż liczba czołgów, samolotów i karabinów.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Jarosław Palicki

Telefon
95 718 28 54

E-mail
jaroslaw.palicki@ipn.gov.pl

II Rzeczpospolita – gdyby nie wojna

Zajęcia dedykowane politykom gospodarczym, inżynierom i robotnikom II Rzeczypospolitej. Narodził się wtedy plan wyciągnięcia kraju z wielowiekowego zacofania i nadania mu gospodarczego rozmachu oraz dośnięcia krajów wysoko rozwiniętych. Zabrakło jednak czasu i warunków do pełnej realizacji zamierzeń. Mimo tego, kiedy istniała II Rzeczpospolita, zdołano zbudować od podstaw Gdynię wraz z portem, Centralną Magistralę Węglową oraz rozpocząć wielką budowę Centralnego Okręgu Przemysłowego. Działania te do dziś inspirują planistów i zachęcają do dalszych prac modernizacyjnych polskiej gospodarki.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Jarosław Palicki

Telefon
95 718 28 54

E-mail
jaroslaw.palicki@ipn.gov.pl

Historia generała Mariusza Zaruskiego

Taternictwo i żeglarstwo – wielkie pasje i wielkie wyzwania. Rozwijają tężyznę fizyczną i siłę ducha. Jak można było być wybitnym patriotą i żołnierzem, a jednocześnie kształtować poprzez sport i niezłomność charakter młodego pokolenia II Rzeczypospolitej. To inspirująca opowieść o generale Mariuszu Zaruskim.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Jarosław Palicki

Telefon

95 718 28 54

E-mail

jaroslaw.palicki@ipn.gov.pl

Tatarzy – zawsze wierni Rzeczypospolitej

Wiele było mniejszości narodowych w Koronie i Litwie, Rzeczypospolitej Obojga Narodów i II Rzeczypospolitej, ale tylko jedna grupa zasłużyła się jako wojownicy, a później żołnierze. To sprowadzona przez Wielkiego Księcia Witolda mniejszość tatarska. Zamieszkują Podlasie, ale również Ziemię Zachodnią i Północną naszego kraju.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Jarosław Palicki

Telefon

95 718 28 54

E-mail

jaroslaw.palicki@ipn.gov.pl

Gorzów 1945. Miasto ruin – miasto pionierów

Obchody osiemdziesiątej rocznicy polskiego Gorzowa zapraszają, by pokazać trudne początki miasta w 1945 r. Historyczny spacer odbywa się śladami gorzowskich pionierów. Podczas wędrowki opowiadamy nie tylko o trudnościach, jakie ci ludzie musieli pokonać, lecz również o odniesionych przez nich sukcesach. Zawdzięczamy im wiele, dlatego warto ten spacer odbyć.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Jarosław Palicki

Telefon

95 718 28 54

E-mail

jaroslaw.palicki@ipn.gov.pl

Szlakiem gorzowskiej opozycji

Gorzów był i jest miastem średniej wielkości. Z jednym wyjątkiem – historią antykomunistycznej opozycji lat osiemdziesiątych, której rozmiar był znaczny na tle innych miast podobnej wielkości. Na spacerze pokażemy przyczyny jej siły, formy działania i najciekawsze wydarzenia tej trudnej dekady w dziejach Polski w realiach Gorzowa. Przybliżymy działalność podziemnej Regionalnej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność” i Ruchu Młodzieży Niezależnej, dotkniemy tematu podziemnych wydawnictw i usłyszymy audycję podziemnego Radia „Solidarność”.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Jarosław Palicki

Telefon
95 718 28 54

E-mail
jaroslaw.palicki@ipn.gov.pl

Wyspa przemysłu – wyspa wolności. Niezwykła historia gorzowskiego Zawarcia

Każda dzielnica w każdym mieście ma swoją specyfikę. Gorzowskie Zawarcie potrafi być w sensie dosłownym wyspą, ale było też miejscem, gdzie formowała się przemysłowa tradycja miasta i związana z nią – szczególnie w latach osiemdziesiątych – tradycja walki o wolność. Opowiemy m.in. o egzotycznej historii ciągnika Mazur D-50 i politycznym zabójstwie w kinie Capitol.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Jarosław Palicki

Telefon
95 718 28 54

E-mail
jaroslaw.palicki@ipn.gov.pl

Między L. a G. Historia zaklęta w pomnikach

Pomniki, nazwy ulic, tablice, a ostatnio instalacje artystyczne to działania upamiętniające przeszłość w przestrzeni publicznej miasta. Widzialne i niewidzialne, wtapiające się w tło codziennych wędrówek – tym razem je dostrzeżemy i omówimy. Opowiemy o pomnikach istniejących, już nieistniejących oraz o tych, które tylko zaplanowano.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Jarosław Palicki

Telefon

95 718 28 54

E-mail

jaroslaw.palicki@ipn.gov.pl

Między L. a G. Miasto mroku – miasto totalitaryzmów

Każde miasto, każdy region i kraj mają „dobrą” i „złą” historię. Ta „zła” też bywa interesująca. Dlatego na tym spacerze edukacyjnym cofniemy się do czasów nazistowskich, stalinowskich i peerelowskich oraz najmniej znanej historii: niemieckiego miasta pod sowiecką okupacją, w którym władzę przejmują Polacy.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator

Jarosław Palicki

Telefon

95 718 28 54

E-mail

jaroslaw.palicki@ipn.gov.pl

Przystanek Historia w Gorzowie Wielkopolskim

To ciekawa okazja spotkania z żywą historią, bo tą, którą zajmują się zawodowi historycy. Spotkania odbywają się raz w miesiącu, w środy, o godz. 17.00 w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wielkopolskim. Poruszamy zagadnienia o różnej tematyce, ale zawsze związane z dwudziestowieczną historią naszego kraju, miasta i regionu. Nie brakuje też odniesień do ważnych, a dla nas egzotycznych epizodów historii świata, takich jak: ofensywa Tet w Wietnamie czy tragedia na placu Niebiańskiego Spokoju w Pekinie w 1989 r.

Szczegółowe informacje publikujemy na naszych mediach społecznościowych lub zapraszamy do kontaktu z koordynatorem.

Koordynator

Jarosław Palicki

Telefon

95 718 28 54

E-mail

jaroslaw.palicki@ipn.gov.pl

